

<u>Tarmsjukdomar</u>

Mikroskopisk kolit är en inflammation i slemhinnan i tjocktarmen. Ett vanligt symtom är diarréer utan blod. Du kan också få bråttom att hinna till toaletten.

Du kan behöva behandling för att bli av med besvären, eller för att besvären ska bli lindrigare. Det finns också mycket du kan göra själv för att må bättre.

De flesta som får mikroskopisk kolit är över 50 år.

Mikroskopisk kolit börjar plötsligt, och håller i sig länge. Det är vanligt med ett eller flera av följande symtom:

- Du har återkommande diarré flera eller många gånger varje dag under en längre tid, ibland även på natten. Det kallas för långvarig diarré.
- Du kan ha ont i magen som ofta blir bättre efter att du har bajsat.
- Det trycker i ändtarmen och du får bråttom till toaletten.
- Du känner dig trött utan att du vet vad det beror på.

Du har diarré när din avföring är lös eller vattnig och du bajsar mer än tre gånger varje dag. Avföring är ett annat ord för bajs.

Symtomen kan ha andra orsaker. <u>Magsjuka</u> kan göra att du får diarré. Du kan även får diarré om du har till exempel <u>ulcerös kolit, Crohns sjukdom</u> eller <u>IBS</u>.

Mikroskopisk kolit kan göra att man blir rädd för att inte kunna hålla emot när man känner behov av att bajsa. Det kan göra att du ibland undviker sociala sammanhang, har svårt att arbeta, handla eller åka kollektivtrafik.

Ibland kan vad du äter och dricker påverka hur mycket symtom du har. Det är bra att äta med jämna mellanrum under dagen. En dietist kan hjälpa dig med vilken mat du kan äta för att må bättre.

Om du har kraftiga diarréer kan du <u>dricka vätskeersättning</u> för att få i dig vätska. Du kan annars få vätskebrist och<u>bli</u> <u>uttorkad</u>.

I tobaksrökning finns en mängd giftiga ämnen. Ämnena kan göra att du får mikroskopisk kolit. Du som röker kan bromsa sjukdomen genom att sluta röka. Ta hjälp om du behöver. Du kan få hjälp med motivationen och att förbereda dig att sluta, både i form av samtal och med läkemedel. Du kan få hjälp även om du får återfall och börjar röka igen.

Kontakta en <u>vårdcentral</u> om du har haft diarré i mer än två veckor. Sök vård även om dina besvär kommer och går. Många mottagningar kan du kontakta genom att <u>logga in</u>.

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha <u>sjukvårdsrådgivning</u>. Då kan du få hjälp med att bedöma symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

Kontakta en vårdcentral eller en jouröppen mottagning om du har ett eller flera av följande symtom:

- Du har feber och ont i magen som inte går över.
- Du har blod i avföringen.
- Du har mer lös och vattning avföring än tidigare.
- Du känner dig väldigt sjuk.
- Du kan inte behålla mat och vätska.

Sök vård på en akutmottagning om det är stängt eller det inte går att kontakta vårdcentralen eller den jouröppna mottagningen.

När du kommer till läkaren på vårdcentralen får du börja med att berätta om dina besvär. Sedan känner läkaren på magen.

Hen kan också behöva undersöka ändtarmen med ett plaströr, ett så kallat<u>rektoskop</u>. Undersökningen tar oftast inte mer än några minuter. Det brukar inte göra ont, men kan kännas obehagligt.

Du får också lämna blodprov och avföringsprov för att ta reda på mer om vad dina besvär beror på.

Det finns olika sjukdomar och besvär som kan göra att du får återkommande eller långvarig diarré. Därför behöver läkaren göra olika undersökningar eller ta olika prover.

Du kan till exempel bli undersökt med<u>koloskopi</u> där läkaren kan ta prover på tarmen för att se om du har en inflammation.

Du får oftast<u>en remiss</u>till en mag-tarmspecialist om läkaren på vårdcentralen misstänker att du har mikroskopisk kolit. Mag-tarmspecialisten kallas för gastroenterolog.

Det kan ta tid innan du får en säker diagnos. Ibland ställer läkaren en diagnos som sedan måste ändras. Det beror på hur besvären utvecklar sig.

De flesta som har mikroskopisk kolit behöver behandling med läkemedel. Du kan behöva prova olika läkemedel och ändra dosen för att veta vad som hjälper dig.

En vanlig behandling vid mikroskopisk kolit är en typ av kortison som minskar och läker inflammationen i tarmen. Det gör att dina besvär blir lindrigare.

Det finns också andra läkemedel som kan minska dina symtom, till exempel stoppande läkemedel mot diarré.

Med behandlingen kan inflammationen läka och du kan få mindre besvär. Oftast försvinner besvären helt.

En del personer får tillbaka sina besvär. Då får man behandling med läkemedel igen.

Mikroskopisk kolit beror på en inflammation i tjocktarmen. Det finns ett samband hos en del personer mellan mikroskopisk kolit och till exempel något av det här:

- Infektioner i mag- och tarmkanalen.
- Vissa läkemedel som kallas protonpumpshämmare.
- Vissa antiinflammatoriska läkemedel.
- Vissa antidepressiva läkemedel.

De som har mikroskopisk kolit kan ibland även ha andra besvär och sjukdomar som till exempe<u>bköldkörtelsjukdomar</u>, <u>diabetes</u> eller <u>glutenintolerans</u>.

Du ska få vara delaktig i din vård. För att kunna vara det behöver duförstå informationen som du får av vårdpersonalen. Ställ frågor om det behövs. Du ska till exempel få information om behandlingsalternativ och hur länge du kan behöva vänta på vård.

Du har möjlighet attfå hjälp av en tolk om du inte pratar svenska. Du har också möjlighet attfå hjälp av en tolk om du till exempel har en hörselnedsättning.

Senast uppdaterad:
2024-03-28
Redaktör:
Erika Svensson, 1177.se, Region Skåne
Granskare:
Expertgruppen för mag- och tarmsjukdomar, Region Skåne

För att logga in på 1177 behöver du ha en e-legitimation, antingen BankID eller Freja+.

Här kan du läsa om hur du söker vård och stöd, hur du ska bli bemött i vården och vilka avgifter du får betala. Du får veta vilka lagar och bestämmelser som gäller och hur du kan göra om du inte är nöjd med vården. Det finns också information för dig som är närstående.

Här kan du läsa om hur du kan äta för att din kropp ska må så bra som möjligt. Du kan läsa om tips för att göra dina matvanor mer hälsosamma. Du kan också läsa om vegetarisk mat och om olika typer av näring som din kropp behöver.

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt.

1177 ger dig råd när du vill må bättre.

1	
1	
1	
Behandling av personuppgifter	
Hantering av kakor	
<u>Inställningar för kakor</u>	
1177 – en tjänst från <u>Inera.</u>	